

7.4.2026

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi HE 15/2026 vp

Aika: Liikenne- ja viestintävaliokunnan kokous torstaina 9.4.2026 klo 12.00

Näkövammaisten liitto ry kiittää eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokuntaa kutsusta tulla kuultavaksi ja jättää kirjallinen asiantuntijalausunto valiokunnan käsitellessä hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Näkövammaisten liitto on Suomen näkövammaisyhdistysten yhteistyöjärjestö, joka edistää sokeiden ja heikkonäköisten ihmisten oikeuksien toteutumista, tuottaa erityispalveluja ja toimii Suomessa asiantuntijana näkövammaisuuteen ja näkemiseen liittyvissä asioissa.

Yleisiä huomioita

Näkövammaisten liitto pitää käsiteltävänä olevaa lakiesitystä kannatettavana. Esityksessä on paljon hyviä seikkoja, jotka toteutuessaan tulevat parantamaan taksiliikenteen luotettavuutta ja turvallisuutta sekä taksinkuljettajien osaamista. Esitettävien muutosten jälkeenkin taksiliikenteen sääntelyyn jää korjattavaa, joten Näkövammaisten liitto toivoo kehittämisen ja korjaamisen jatkuvan tulevaisuudessa.

Laki liikenteen palveluista

8 § Luonnollisen henkilön hyvä maine luvanvaraisessa tieliikenteessä

Pykälän 1 momentin 1 kohtaan esitetään lisättäväksi rikoksia, joita koskevien säännösten rikkominen otettaisiin jatkossa huomioon hyvämaineisuuden arvioinnissa. Lisättävät rikokset koskisivat seksuaalirikoksia, henkeen tai terveyteen kohdistuvia rikoksia sekä petos- ja maksuvälinerikoksia.

Näkövammaisten liitto kysyy, millä tavoin yllä mainituista rikoksista saadaan tieto tilanteessa, jossa rikokset on tehty ulkomailla. Yhtenä vaihtoehtona on, että hakija velvoitetaan esittämään kyseisen valtion rikosrekisteriote tai sitä vastaava dokumentti. Hyvämaineisuuden varmistamiseksi on huolehdittava, että myös Suomen ulkopuolella tehdyt rikokset tulevat huomioon otetuiksi.

17 § Liikenteessä käytettävä ajoneuvo

Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin erillinen poikkeus, joka koskisi vain 4 §:n mukaista taksiliikennettä. Uuden poikkeuksen mukaan taksiliikenteessä voitaisiin tilapäisen rikkoutumisen takia käyttää korvaavaa ajoneuvoa ilman, että sen tulisi täyttää 2 momentin mukaisia uusia vaatimuksia rekisteröinnistä luvanhaltijan yksinomaiseen hallintaan ja liittämistä liikenneluvalle. Pykälän perustelujen mukaan tällainen lyhytaikainen ja tilapäinen käyttö voisi olla enintään 30 perättäistä päivää kalenterivuodessa.

Esityksessä on pykälätasolle kirjattu vain lyhytaikainen ja tilapäinen käyttö. Termien määrittely on jätetty pykälän perusteluihin. Koska perusteluilla ei säädetä, Näkövammaisten liitto esittää, että lyhytaikaisen ja tilapäisen käytön määrittely siirretään pykälätasolle. On myös perusteltua harkita, onko perusteluissa todettu enintään kolmekymmentä perättäistä päivää kalenterivuodessa tarkoituksenmukainen, vai tulisiko sen olla muodossa enintään 30 päivää kalenterivuodessa.

25 a § Taksinkuljettajan koulutus ja koe

Näkövammaisten liitto pitää esitettävää koulutuksen sisältöä pääosin hyvänä. Uudeksi osioksi Näkövammaisten liitto esittää ajonäytettä, joka tulee suorittaa ennen taksinkuljettajan kokeeseen osallistumista. Ajonäytteessä taksinkuljettajaksi pyrkivän tulee osoittaa riittävät ajotaidot ja riittävä osaaminen matkustajien turvallisuudesta. Ajonäytteessä on mahdollista havainnoida myös taksinkuljettajaksi pyrkivän kielitaitoa sekä liikennekäyttäytymistä ja navigointiosaamista. Näkövammaisten liiton näkemyksen mukaan kielitaidon tulee suomen tai ruotsin kielessä olla vähintään tasolla B1. Myös paikallistuntemus on oleellinen osa hyvää ja luotettavaa taksiliikennettä.

Väliaikaiset muutokset lakiin liikenteen palveluista

26 § Taksinkuljettajan ajoluvan voimassaolo ja uusiminen

Pykälän perusteluissa lienee painovirhe. Perusteluissa todetaan: "Taksinkuljettajan ajoluvan voimassaoloa ja uusimista koskevan pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi määräaikainen viittaus lain 26 b §:ään. Ehdotettu viittaus olisi tarpeen, jotta taksinkuljettajan ajoluvan uusimiseen sovellettaisiin myös esitettyä väliaikaista 26 §:ää taksinkuljettajan täydennyskoulutuksesta."

Jälkimmäisessä pykäläviittauksessa tarkoitettaneen esitettyä väliaikaista 26 b §:ää eikä 26 §:ää. Esitettävässä pykälämuotoilussa viittaus 26 b §:ään on oikein.

26 b §Taksinkuljettajan täydennyskoulutus

Uudessa väliaikaisessa 26 b §:ssä säädetään taksinkuljettajan täydennyskoulutuksesta henkilöille, joilla on lakimuutosten voimaan tullessa voimassa oleva taksinkuljettajan ajolupa. Pykälän 1 momentin mukaan taksinkuljettajan ajoluvan uusimiseksi kuljettajan on suoritettava täydennyskoulutus. Näkövammaisten liitto pitää tätä välttämättömänä, jotta alalle ilman minkäänlaista koulutusta tulleet taksinkuljettajat saadaan koulutuksen piiriin.

Pykälän 1 momentin mukaan täydennyskoulutuksen asiakokonaisuudet vastaisivat taksinkuljettajan peruskoulutuksen sisältöä. Taksinkuljettajan ajoluvan uusija voisi kuitenkin valita tarjolla olevasta koulutustarjonnasta koulutusta mistä tahansa taksinkuljettajan peruskoulutuksen asiakokonaisuuksista. Näkövammaisten liitto epäilee, ettei esitettävä täydennyskoulutus näin suurella valinnaisuudella toteutettuna takaa asiakaspalveluammatissa vaadittavaa osaamista.

Näkövammaisten liitto esittää, että yllä pykälän 25 a kohdalla esittämämme ajonäyte lisätään täydennyskoulutuksen osa-alueeksi. On päästävä tilanteeseen, jossa alalla ei ole kuljettajia, joilla ei ole minkäänlaista taksinkuljettajan koulutusta ja joiden osaaminen on puutteellista. Tähän ei päästä pelkällä täydennyskoulutuksella.

Pykälän 2 momentin mukaan taksinkuljettajan täydennyskoulutuksen kesto olisi vähintään seitsemän tuntia eli yhteensä vähintään 7 X 60 minuuttia. Näkövammaisten liitto huomauttaa, että viimeisten vuosien aikana alalle tulleiden uusien kuljettajien kohdalla täydennyskoulutuksen vähimmäiskesto ei välttämättä ole riittävä.

Lakien voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Näkövammaisten liitto pitää välttämättömänä, että lakiehdotukset tulevat voimaan mahdollisimman pian. Taksinkuljettajan peruskoulutukseen ja täydennyskoulutukseen esitetään kahden kuukauden siirtymäaika. Näkövammaisten liitto pitää välttämättömänä, että siirtymäaika on lyhyt. Kahden kuukauden siirtymäaika voidaan pitää tarpeeksi lyhyenä.

Muita huomioita taksiliikenteestä

Näkövammaiset taksiasiakkaina

Suomessa on noin 55 000 näkövammaista. He asuvat eri puolilla Suomea; suurissa kaupungeissa, taajamissa ja haja-asutusalueilla. Näkövammaiset käyttävät taksia merkittävästi valtaväestöä enemmän. Taksi ja vammaispalvelulain (675/2023) mukaiset kuljetuspalvelut ovat näkövammaisille korvaamaton apuliikkumisessa ja arjen sujuvuudessa. Monelle ne ovat myös ainoa mahdollisuus liikkua. Näkövammaisten näkökulmasta luotettavuus, sujuvuus, laatu ja turvallisuus ovat tärkeitä taksiliikenteen elementtejä. Näkövamma vaikeuttaa kaikkea näkemistä vaativaa toimintaa tai tekee sen mahdottomaksi.

Opaskoira taksiasiakkaana

Näkövammaisten liittoon tulee edelleen ajoittain yhteydenottoja siitä, ettei taksinkuljettaja ota kyytiin asiakasta, jolla on opaskoira. Opaskoira on lääkinnällisenä kuntoutuksena myönnettävä liikkumisen apuväline. On välttämätöntä, että taksinkuljettajat koulutetaan toimimaan tilanteissa, joissa taksiasiakkaana on näkövammaisen ja hänen opaskoiransa.

Näkövammaisen asiakkaan kohtelu

Näkövammaisten liittoon on tullut yhteydenottoja näkövammaisilta ja kuulonäkövammaisilta, jotka ovat joutuneet taksinkuljettajan epäasiallisen kohtelun kohteeksi. Vammaisten naisten yhdistys Ruseti ry on kerännyt kyselyllä tietoa taksimatrustajien kohtaamasta häirinnästä (mukaan lukien seksuaalinen häirintä). Rusetilta saamiemme tietojen mukaan yksi heidän saamissaan vastauksissa korostunut ryhmä ovat näkövammaiset naiset. Häirintä ja epäasiallinen kohtelu voivat olla sanallista tai fyysistä. Kyse on myös siitä, millä tavoin kuljettaja suhtautuu näkövammaiseen asiakkaaseen, sillä on ollut tilanteita, joissa näkövammaisen asiakas kokee olevansa toisen luokan asiakas, jonka asiakaspalvelukokemuksesta ei tarvitse välittää.

Tilaussovellusten digitaalinen saavutettavuus

Taksipalveluja tarjoavien tahojen julkaisemien tilaussovellusten tulee olla digitaalisesti saavutettavia. Tämä tarkoittaa, että ne toimivat näkövammaisten älypuhelimissa käyttämien ruudunlukijoiden (esimerkiksi iPhoneen Voiceover) kanssa. On huomattava, että näkövammaiset tilaavat takseja monilla eri tavoilla, joista yksi ovat taksiyritysten tilaussovellukset.

Lisätietoja

järjestöjohtaja Sari Kokko, sari.kokko@nakovammaistenliitto.fi

Näkövammaisten liitto ry

Jukka Tahvanainen

toimitusjohtaja

Sari Kokko

järjestöjohtaja